

DECIZIE

19 iunie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc

examinând recursul declarat avocatul Ștefan Balmuș în numele și interesele lui Iurie Erizanu,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Iurie Erizanu împotriva Inspectoratului General al Poliției cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil,

împotriva încheierii din 21 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 20 septembrie 2022, Iurie Erizanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului General al Poliției cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil.

Prin hotărârea din 24 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată împotriva Inspectoratului General al Poliției cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil.

La 07 iunie 2023, avocatul Ștefan Balmuș, în numele și interesele lui Iurie Erizanu, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea acesteia și emiterea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin încheierea din 21 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, s-a declarat inadmisibil apelul depus de Iurie Erizanu prin intermediul avocatului Ștefan Balmuș împotriva hotărârii din 24 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, pe motiv că apelul motivat nu a fost depus în termenul prevăzut de lege.

La 23 aprilie 2024, avocatul Ștefan Balmuș, în numele și interesele lui Iurie Erizanu, a declarat recurs împotriva încheierii din 21 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând repunerea în termenul de declarare a recursului, admiterea acestuia, casarea încheierii recurate, cu emiterea unei încheieri noi, privind repunerea în termenul de apel și în termenul de prezentare a motivării apelului, stabilind un termen de decădere în partea ce ține de înlăturarea neajunsurilor.

În motivarea recursului, reprezentantul recurentului a invocat că încheierea contestată este pasibilă de a fi casată.

În sensul dat, reprezentantul recurentului a susținut că nu a primit notificarea electronică a hotărârii în mod corespunzător, deoarece aceasta a ajuns în mapa SPAM al contului său de email. În consecință, notificarea nu a fost vizualizată și confirmată.

La fel, și în cazul încheierii recurrate din 21 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, a invocat că respectarea procedurii de notificare conform art. 110¹ alin. (1) și (2), art. 223 din Codul administrativ, nu a fost probată pe motivul lipsei la dosar a dovezii de confirmare a recepției notificării.

Avocatul Ștefan Balmuș a menționat că s-a aflat în concediu medical în perioada în care ar fi trebuit să depună motivarea apelului, fiind diagnosticat cu pneumonie bilaterală (22 martie 2024 - 11 aprilie 2024), și consideră că instanța de apel urma să emită o încheiere prin care să stabilească un termen pentru înlăturarea neajunsurilor legate de motivarea apelului.

La 30 mai 2024, Inspectoratul general al Poliției a depus referință la recursul declarat, solicitând respingerea acestuia.

Potrivit art. 191 alin. (5) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, deciziilor și încheierilor curții de apel.

Conform art. 241 alin. (1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție a decis examinarea cererii de recurs fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, fiind inoportună invitarea părților.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie prin care declară recursul inadmisibil.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată inadmisibilitatea recursului declarat de avocatul Ștefan Balmuș în numele și interesele lui Iurie Erizanu împotriva încheierii din 21 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 241 alin.(3) din Codul administrativ, pentru contestarea cu recurs a încheierilor judecătorești se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Potrivit art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Articolul 233 din cap. III din cartea a treia din Codul administrativ reglementează condițiile de formă și conținut a cererii de apel și prin urmare a cererii de recurs.

Prin prisma dispozițiilor art. 236 alin. (2) lit. d) din cap. III din cartea a treia din Codul administrativ, coroborate cu prevederile art. 241 alin. (3) și art. 242 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special când a fost depus după expirarea termenului stabilit.

Concomitent, regulile generale ce țin de calcularea termenelor în materie de contencios administrativ sunt reglementate prin prisma art. 195 din Codul administrativ potrivit cărora procedura acțiunii în contencios administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169-171.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art. 111 alin. (1)-(4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, Completul de judecată menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificare a securității raporturilor juridice. Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căror li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Subsecvent, potrivit art. 223 din Codul administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art. 96-114.

În conformitate cu art. 96 alin. (1) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Conform art. 97 alin. (3) din Codul administrativ, autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată.

Cu referire la normele legale enunțate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că la caz, copia încheierii din 21 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată lui Ștefan Balmuș la 22 februarie 2024, la adresa de e-mail - avocatbalmus@mail.ru, indicată atât în mandatul avocațial anexat la materialele cauzei cât și în cererea de apel.

Termenul de depunere a recursului pentru recurent și reprezentantul său și-a început cursul la 23 februarie 2024 și a expirat la 08 martie 2024.

Iar cererea de recurs a fost depusă în numele lui Iurie Erizanu, la Curtea Supremă de Justiție, doar la data de 23 aprilie 2024 (f.d.75), cu încălcarea prevederilor legale ce guvernează procedura de exercitare a căii de atac în ordine de recurs.

Completul de judecată menționează că importanța termenelor de procedură este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, pe de altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de către participanții la proces cu re-credință de drepturile lor procedurale.

În speță, încheierea contestată a fost notificată reprezentantului recurentului, prin intermediul mijloacelor electronice. Confirmarea expedierii și recepționării documentului către partea interesată prin poșta electronică se atestă prin extrasul eliberat de către operatorul poștei electronice. În mod special, înscrisul dat conține: datele de identificare a poștei electronice a expeditorului și a destinatarului, data calendaristică, anul, ora expedierii, precum și atașamentul cu actul judecătoresc. (f.d.73)

Momentul recepționării documentului electronic (copia încheierii din 21 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău) se va considera momentul intrării acestuia în sistemul informațional - adresa electronică: avocatbalmus@mail.ru.

Subsecvent, instanța de recurs învederează că hotărârile instanțelor judecătorești, pronunțate de judecătorii și de curțile de apel, sunt publicate pe portalul național al instanțelor de judecată, în regim real (pct.7-8 și 17 din Regulamentul privind modul de publicare a hotărârilor judecătorești pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, aprobat prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.658/30 din 10 octombrie 2017).

Potrivit acestor prevederi, scopul existenței portalului național al instanțelor de judecată îl constituie susținerea unui mediu informațional virtual și accesibil pentru cetățeni. Informațiile publicate pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție includ lista cauzelor fixate pentru judecare, hotărârile instanței de judecată, citațiile în fața instanței și alte informații relevante pentru justițiabili.

La caz, Completul de judecată a stabilit că încheierea nominalizată a fost postată pe Portalul Național al Instanțelor: <https://cac.instante.justice.md>, la data de 22 februarie 2024.

În circumstanțele menționate și în baza normelor de drept citate mai sus, Completul de judecată constată că avocatul Ștefan Balmuș, care acționează în numele și interesele lui Iurie Erizanu, nu a invocat niciun motiv plauzibil care ar justifica imposibilitatea sa de a face uz în interiorul termenului legal de dreptul procedural de a contesta încheiere recurată.

Potrivit avocatului, motivul principal pentru omiterea termenului legal a fost faptul că mesajul electronic cu încheierea a fost livrat într-o mapă spam, iar instanța este responsabilă pentru neîndeplinirea obligației de a comunica încheierea recurată în mod corespunzător.

În ceea ce vizează această alegație, Completul menționează că, este obligația avocatului să-și exercite datoria profesională și să monitorizeze dosarul clienților săi. Faptul că mesajul electronic conținând încheierea a fost livrat într-o mapă spam, nu exonerează avocatul de responsabilitatea de a verifica toate mesajele primite.

Conform reglementărilor legale relevante, instanța are obligația de a notifica hotărârile părților implicate într-un proces, iar avocații au datoria de a-și reprezenta clienții în mod adecvat, asigurându-se că aceștia sunt informați corespunzător cu privire la toate aspectele relevante ale cazului lor.

Avocatul și clientul au responsabilitatea de a comunica reciproc și de a se informa cu privire la evoluția dosarului. Iar, absența comunicării între aceștia nu exonerează avocatul de responsabilitatea sa profesională de a urmări și de a gestiona corespunzător cazurile clienților săi.

Referitor la sugerarea avocatului recurentului că în perioada 22 martie 2024 - 11 aprilie 2024 a fost internat în spital din cauza unei pneumonii bilaterale, instanța de recurs constată că această perioadă nu se suprapune cu termenul de depunere a recursului, care expira pe 08 martie 2024.

Concediul medical al avocatului poate fi considerat un motiv obiectiv. Totuși, recurentul nu a furnizat documente medicale care să ateste că starea de sănătate a avocatului a împiedicat în mod absolut depunerea motivării apelului în termenul prevăzut de lege. În lipsa acestor dovezi, instanța de recurs constată motive suficiente să considere că nu sunt îndeplinite condițiile pentru repunerea în termen.

Avocatul nu a demonstrat în mod clar că a făcut tot posibilul pentru a asigura depunerea recursului în termenul legal, chiar și în situația în care încheierea a fost livrată într-o mapă spam. Este important ca avocatul să fie conștient de obligațiile sale profesionale și să adopte măsuri adecvate pentru gestionarea corespunzătoare a cazurilor pe care le reprezintă.

Chiar dacă avocatul a fost în concediu medical după expirarea termenului de recurs, acest lucru poate fi invocat pentru perioada de gestionare ulterioară a cazului, dar nu justifică direct omitere termenului inițial.

În acest caz, termenul de 15 zile pentru depunerea recursului a fost depășit clar.

Imperioasă speței este și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, potrivit căreia reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice, iar cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate.

Aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume, să garanteze securitatea juridică, fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu, care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu c. României, cauza Marckx c. Belgiei).

Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în cauza Ponomaryov c. Ucrainei a statuat că, deși, în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

În această ordine de idei, corelând circumstanțele faptice constatate și expuse supra cu normele legale citate, instanța de recurs concluzionează că la depunerea recursului împotriva încheierii din 21 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, recurentul Iurie Erizanu reprezentat de avocatul Ștefan Balmuș, nu a respectat prevederile articolului 242 din Codul administrativ.

Iar, în aceste circumstanțe, Completul de judecată ajunge la concluzia de a declara recursul depus de avocatul Ștefan Balmuș în numele și interesele lui Iurie Erizanu, împotriva încheierii din 21 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, ca inadmisibil.

Conform art.191 alin.(5), art.241, art.242 și art.243 alin.(1) lit. a) și alin.(2) în coroborare cu art.236 alin.(2) lit. d) din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se declară inadmisibil recursul depus de avocatul Ștefan Balmuș în numele și interesele lui Iurie Erizanu, împotriva încheierii din 21 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Iurie Erizanu împotriva Inspectoratului General al Poliției cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului,

judecătorul

Stela Procopciuc

judecătorii

Diana Stănilă

Ion Malanciuc